
Spørsmål og Svar - Jorakompost

Spørsmål:

Kan jeg virkelig kompostere alt kjøkkenavfallet mitt? – Hva med ben?

Svar:

Ja, du kan virkelig kompostere alt organisk materiale, men veldig vått avfall som fylldige supper, sauser og gryteretter, bør renne av seg først. Du kan legge inn fiskeben, kyllingskroget og andre ben. Fiskeben vil bli kompostert og forsvinne. Kyllingskrog og større kjøttbein vil komme ut helt rene og uten spor av kjøtt. Derfor blir de da heller ikke attraktive for andre dyr når det kommer tilbake til jorden. Små kyllingbein, som for eksempel ribbena, vil kompostere seg helt ned om det blir liggende lenge nok i komposten.

Spørsmål:

Hva kan jeg kompostere?

Svar:

Egnet for kompostering	Uegnet for kompostering
Matrester (råe, kokte, stekte og røkt)	Sigarettsneiper, aske og snus
Kjøtt – også mindre ben	Tyggegummi
Blomsterrester fra vaser og krukker	Aluminiumsfolie og andre metaller
Skalldyr	Gummistrikk
Grønnsaker	Kattesand
Egg – også skallet	Støvsugeposer
Poteter	Konvolutter og andre trykksaker
Brød og kaker	All plast, plastposer
Frukt – alle typer (ikke store mengder citrus)	Melk- og juicekartonger
Kaffegrut og filter	Plastfolie
Teposer og teblader	Biter av farget eller impregnert treverk
Husholdningspapir og servietter (ufarget)	Aske fra vedovn, kalk eller jord
Sågmugg fra husdyr	Væsker, melk med mere
Fisk – også ben	
	Sitrus har lang nedbrytningstid.

Spørsmål:

Hvor kan jeg kjøpe trepellets?

Svar:

Trepellets bør benyttes i Jorakomposten. Trepellets kan du få kjøpt på Felleskjøpet, velassorterte byggevareforretninger eller de som forhandler produkter for fyring (briketter eller pellets). Vi har også pellets, men kan være uforholdsmessig dyrt å sende. Passer best for de som henter selv fra vårt lager.

Spørsmål:

Er det noe annet jeg kan bruke istedenfor trepellets?

Svar:

Tørr sagflis eller kokosnøtt fiber kan også benyttes.

Spørsmål:

Kan jeg bruke papir eller papp istedenfor trepellets?

Svar:

I teorien, ja, men papir må være i makulert form ellers vil den lage en ball ut av komposteringsmassen. Beregningen kan være vrien. Papp er en problemskaper, da den må kuttes opp i små biter for hånd. I tillegg må du ha store mengder, så det er bedre å vurdere dette som et supplement, og ikke en erstatning.

Spørsmål:

Kan sanitærbark brukes?

Svar:

Vi mener at barken i dette produktet ikke gir den karboneffekten vi er ute etter. Du kan naturligvis forsøke, eller prøve deg frem. Sanitærbark tror vi er produsert av furu / bartrær, og de har en høy grad av harpiks, og surt. Det er ikke heldig. Dersom det er fra løvtrær, har vi mer tro på dette. Flis fra motorsag, ja. Flis fra løvtrær, ja. Selv har vi forsøkt tre typer strø, og kommet til at pellets er absolutt best.

Spørsmål:

Jeg har en effektiv grenkutter, hvor jeg kutter opp grener og kvister. Kan dette benyttes som støp?

Svar:

Du må gjerne legge inn grenkutt. Derimot har det ikke den karboneffekten vi er ute etter. Det vil gi substans til massen, og det kan i mindre mengde være greit. Det er ikke nok tid i prosessen, til at grenkutt vil kunne bli formudlet til jord. Merk også, at du tar av kostbar plass i beholderen.

Spørsmål:

Hva med hageavfall? Kan jeg legge inn det?

Svar:

Du kan legge inn all mulig organisk materiale, med unntak av hardt treverk, stammer og grener. Disse har ikke nok tid til å bli kompostert ned, selv om de er kuttet. Av denne grunn, anbefaler vi ikke grenkutt istedenfor trepellets. For mye hageavfall kan gjøre at man ikke klarer holde riktig temperatur på komposten.

Spørsmål:

Hvis jeg legger inn ugress, vil komposteringen drepe frøene?

Svar:

Det eneste kjente frø som ser ut til å være uforgjengelig, er tomatfrø. Varmen som utvikler seg i Jorakomposten vil knekke alle andre frø. For mye hageavfall kan gjøre at man ikke klarer holde riktig temperatur på komposten.

Spørsmål:

Kan jeg legge inn gress avklippet?

Svar:

Ja, men hvis du produserer mye gressavklipp regelmessig, vil du finne ut at du kommer til å fylle opp komposten med gressavklipp, og har ikke rom igjen for ditt matavfall. For mye hageavfall kan gjøre at man ikke klarer holde riktig temperatur på komposten.

Spørsmål:

Hvor ofte må jeg snurre på Jorakomposten?

Svar:

Hver eneste gang du putter inn avfall i komposten. Dersom du ikke legger inn på en ukes tid, bør du gi den en snurr for å eksponere nye flater.

Spørsmål:

Hvor stor er kapasiteten og dimensjonene på Jorakompost modellene?

Spesifikasjon / Model	JK 125	JK 270	JK 400
Dimensjon trommel (millimeter)	710 x 600	920 x 700	1170 x 800
Dimensjon inkl. bakkestativ (millimeter)	950 x 700	1150 x 700	1400 x 800
Høyde inkl. bakkestativ (millimeter)	1200	1250	1300
Vekt	29 kg	38 kg	68 kg
Volum (liter)	125	270	400
Kapasitet liter/uke	10 - 12	25 - 30	50 - 80
Kolli mål og vekt	120x80x25 / 35 kg	120x80x32 / 40 kg	2 kolli 120x80x20 / 38 kg 120x80x32 / 34 kg
Fotavtrykk	70 x 97 cm	70 x 97 cm	

Jorakompostene er produsert av slitesterkt 100% resirkulerbart materiale.

Spørsmål:

Kommer Jorakompost komplett med brakett for å henge den på veggen?

Svar:

I Norge distribuerer vi Jorakompost med bakkestativ som standard. Dette er inkludert i pakken. Bunnen av komposten kommer da 60 cm over bakken. Dersom du ønsker veggstativ, må dette spesifiseres ved bestilling. Det er **KUN** JK 125 (den minste modellen) vi anbefaler et veggstativ til. Grunnen til dette, er at Jorakomposten etterhvert blir veldig tung. For eksempel får JK 270 en total vekt på ca 250 kg. Du må vurdere nøye bruk av festemateriell når veggstativ skal benyttes. Vanlige skruer er ikke å anbefale. Det må benyttes bolter.

Spørsmål:

Hvordan underlag kreves til Jorakomposten?

Svar:

Vi anbefaler at den plasseres på et stødig og rett underlag. Betong eller stein er fint. Finnes ikke det der du ønsker å plassere den, bør du justere til noen plankebiter eller heller under føttene. Når komposten fylles opp og blir full, vil den fort kunne synke ned i jorden dersom du ikke tar nødvendige forholdsregler.

Spørsmål:

Vil komposten produsere noe væske?

Svar:

Ja, noe avrenning må beregnes og er ikke mulig å unngå. Jorakomposten er ikke 100% vanntett. Fuktighetsnivået av kompostblandingen blir regulert med trepellets. Det er viktig å la vått kjøkkenavfall renne av seg, før du legger det inn i komposten. Prøv gjerne å samle opp det som renner av da dette kan blandes opp til fint gjødselvann.

Spørsmål:

Hvor bør Jorakomposten plasseres?

Svar:

Vi anbefaler at du plasserer den under tak eller halvtak. Sørg for at den ikke står utsatt for mye vind, dette er med på å tørre ut komposten. Videre er det smart å plassere den i hagen der du lett kommer til både sommer og vinter.

Spørsmål:

Hvor mye jord får jeg ut av hvert kammer?

Svar:

Hvis vi tar utgangspunkt at du har JK125: En slik bakk som butikkene får kjøttvarer i, fra f eks Gilde, bakken måler ca 60 x 40 og er omtrent 25 cm høy. Fra ett kammer, blir denne breddfull med topp.

Spørsmål:

Hvite larver (fra spyflue) som kravler rundt i lukeåpningen.

Svar:

Disse kommer mest sannsynlig fra kjøtt og fiskeavfall. Når du kaster kjøtt og fiskeavfall må du fylle på med mye strø samtidig. Legg det i midten av beholderen og dekk godt til med strø. Tromle noen flere runder. Får du opp varmen i dunken, begrenses flueproduksjon (det blir rett og slett for varmt).

Spørsmål:

Små fluer (fruktfluer)

Svar:

Små fluer, 2 - 3 mm lange (lik de som samles rundt et fruktfat som har stått lenge inne i varmen). I enkelte tilfeller vil disse kunne synes omkring komposten. De gjør ingen skade, men kan være litt ubehagelige.

Hva gjør jeg?

Bruk godt med strø, skyll de vekk med varmt vann. Kompenser med pellets om det blir veldig vått i komposten. Dette tar knekken på de fluene og larvene som ligger på overflata. Når nye kommer opp, gjentar du tiltaket.

Spørsmål:

Meitemark

Svar:

Meitemark er kun positivt. Årsaken til at den har kommet er sannsynligvis at den har blitt tilført ved at du har hatt løv i kompostbeholderen. Marken gjør kompostmassen porøs og bidrar til at luft kommer lettere til.

Marken flytter på seg i komposten. Er det svært varmt vil du finne den helt nederst og helt øverst. Aktivitetsmessig ser du svært godt at meitemarken er vekselvarm, idet bevegelsene øker med temperaturen.

Stell godt med meitemarken.

Spørsmål:

Hva er Jorakompost laget av?

Svar:

Jorakompost er laget av 100% resirkulerbart materiale. Ytterpanelene og stativet er i metall. Isolasjonsmaterialet er en ny type skumplast som vi kaller EVA. Tilsvarende materiale som benyttes i bl.a. liggeunderlag som har en god isolerende effekt.

Spørsmål:

Er Jorakomposten helt tett?

Svar:

Jorakompost er ikke 100% tett, så det vil sive ut litt både mellom kammerne og i sprekke. Det som evt. siver ut under, anbefaler vi at du fanger opp med et brett av noe slag. Det inneholder gode næringsstoffer som du kan ha i en vannkanne og spre ut på plantene dine.

Spørsmål:

Eg vurderer å kjøpe meg Jorakompost, men eg lurer på om ein slepp å etterkompostere etter at ein har bruket jorakompostbinge? Og så lurer eg på kor mykje frakt det blir for å sende den til Leikanger (6863) i Sogn og Fjordane?

Svar:

Det er ikke behov for etterkompostering med Jorakompost. Du har ferdig resultat etter åtte uker. Bare å bruke med en gang, eller på vintertid, oppbevare og bruk jorden til våren.

Frakt pr feb 2018 er avhengig av hvilken modell du velger. Jk 125 / 740,- Jk 270 / 780,- Er dere 4 eller flere, kan vi sende en pall til EN adresse, og frakt blir billigere. Priser inkl mva

Spørsmål:

Vinterstid

Svar:

Det er fullt mulig å bruke Jorakompost vinterstid. Det kan være smart å planlegge slik at du har frigjort kammerne opp mot oktober måned. Da fyller du det ene i 8 uker opp mot jul. Det andre fylles i 8 uker frem til månedsskifte februar / mars. Da blir det normalt varmere i været, og du får drahjelp av utetemperaturen.

Dersom det blir for kaldt, kan den stoppe opp. For å få liv i mikroorganismene igjen, kan du legge inn en flaske med varmt vann. Spesielt om vinteren gjelder regelen «lite og ofte», enn «sjelden og mye».

Hvis komposten blir ferdig på vinteren, kan du tømme materialet i en dunk, starte på nytt og vente til våren med å spre det ut.

Vi har erfaring med at lokkene kan fryse til når det blir skikkelig kaldt. Derfor er det lurt å smøre et lag med vegetabilsk olje evt silikon i åpningen på begge lokkene rundt på alle kanter. Gjør det på høsten, så er du forberedt.

Spørsmål:

Vinterstid

Jeg tar kontakt for å få litt råd og veiledning ang hva nå på vinterstid med tanke på komposten. Vi kjøpte en hos dere i fjor sommer (2017), og den ser bra ut og vi er kjempefornøyd. Men siden vi bor i en kolonihage, så er botiden kun på sommer`n- og vi flyttet hjem i september. Men inntil frosten og sneen kom var vi der jevnlig og matet den og snurret. Men hva nå.....? Kan den stå som den er til det nærmer seg våren? Det aner meg du som leser dette vet hva jeg spør om og jeg (og de andre som har kjøpt denne sammen) håper du kan gi oss råd og veiledning til hva vi foretar oss. På forhånd takk for svar.

Svar:

Jorakomposten kan godt bare stå rolig nå i vintermånedene. Det er stor sannsynlighet for at den fryser til, men det gjør ingen ting. Når våren kommer og dere begynner å være mer i kolonihagen, fortsetter du der du slapp. Vær oppmerksom på at med varmen som kommer med vårsolen, akselererer det veldig fort i Jorakomposten. Det betyr at du bør huske på hvilket kammer som er først til å tømmes. Kanskje du må tømme raskere enn du aner. Det var ihvertfall vår erfaring i fjor (men da var det generelt en snill vinter).

Det ferdige resultatet er kraftig jord, og kan blandes ut i forholdet 1:5.

Ønsker dere alle lykke til videre.